

stojno sprejme velikega sina slovenskega naroda, pesnika Borisa Mirana.

Njegove zemske ostanke so položili po zelo slovesnem pogrebu v grobnico Pisateljskega društva pri Sv. Krištofu. Pozneje so ga prenesli v novo grobnico na Navje. Tu je našel Stritar med umrlimi slovenskimi književniki svoj mir.

Po moževi smrti se je preselila njegova soproga Terezija na Dunaj k sinu. Če bi ji ne bili odpeljali pokojnika v Ljubljano, bi bila ostala še nadalje v Rogaški Slatini. Umrta je v Aspangu l. 1927.

Josip Stritar, nadučitelj v pok.

Jan. Langerholc

Brati so ga naučili...

Kdo? Koga? Roginovega Toneta. Pa kako so ga naučili? Ali ga je naučil gospod učitelj Kramar? Ne pravim, da bi bil učitelj Kramar slab učitelj, ali čudežev s svojimi paglavci in bučmani pa vendarle ni znal delati.

Roginov Tone je bil namreč učenec posebne vrste. Vse konje in vse voznike cele Loke, — kaj pravim cele Loke — vse konje je poznal po sosednih in po oddaljenih vaseh. Pa ne samo konje. Vedel je, kako Matjažev konj nosi glavo, znano mu je bilo, kakšno opremo nosijo Jernačevi konji, pokazati je znal, kako privzdiguje noge Tominčev pram, ni ušlo njegovemu bistremu očesu, da ima Pograjec nove konje, in da je moral tisto staro guro, ki se je prestopala leno, enkrat danes, enkrat jutri, prdati: vse je vedel.

Kadar so mu pa doma rekli: »Pa malo pokaži, česa ste se v šoli brati naučili,« takrat je pa povetil svojo glavo in zavzdihnil: »Naaaa!« Naprej pa ni šlo.

Vse je reklo, da ta fant ne bo nikdar in nikoli znal brati in da bo obsedel za vse večne čase v prvem razredu za seme, kakor je to čast užival moj sošolec Martinov Martin, večni prvošolec. Učitelju Kramarju se je to zdelo tako gotovo, kakor je gotov amen pri očenaušu.

Roginov se je pa vendar naučil brati. Naučil ga je pa sam znani slovenski pesnik in pisatelj Stritar Josip...

»Pojdi no..., beži no in pripoveduj to komu drugemu, ne pa nam!« Takole vas slišim ugovarjati, mlade učenjake. »Stritar je živel do zadnjega časa na Dunaju, tam pa tvoj Roginov Tone nikdar ni bil. Pa bo njega Stritar učil! Stritar je bil vendar profesor in je učil dijake v srednjih šolah, Tone je bil pa učenec pozabljene hribovske šole.«

Pa vendar ostanem pri svoji trditvi: Roginovega Toneta je sam pisatelj Stritar naučil brati. Pa še to nevede in nehote.

Tistega leta je napisal Stritar znano mladinsko knjigo, ki se ji je reklo »Pod lipo«. V tej knjigi so bile kratke pesmice, pred vsako pesmico pa je bila čedna slika, tam zadaj pa povest o nekem gospodu Korenu, tudi vsa polna slik.

V te slike se je zagledal Tone. Slike so mu bile kar všeč, ali kaj, ko pa čez slike njegova učenost ni segla. Tovariši v šoli so

pripovedovali, kaj so v knjigi videli in brali, Tone je gledal, poslušal, strmel, povedati pa ničesar ni mogel in ni znal. Takrat je pa v svoji glavi prišel do sklepa: »Moram se naučiti brati, naj stane, kar hoče. Moram se naučiti, če tudi glava proč pade!«

In da ste ga vi videli Toneta! V nekaj mesecih se je naučil brati. Pa kako! Ne stokati, ne jecljati, ne v potu svojega obraza črke sestavljati, ampak naučil se je brati gladko in razločno. In tako bere še danes, če je še živ, in vedno se rad pobaha, da je bil njegov učitelj sam slovenski pisatelj Stritar. Učitelj Kramar je pa moral preklicati svoje prerokovanje, da bo Tone ostal drugim za strašilo — večen prvošolec...

Mirko Kunčič

Janezek Piškur opisuje živali

Naš pujs

Naš pujs je debel kot sod in požrešen kot Urbasov Gregec, ki zmerom kriči: »Mama, lačen! Mama, lačen!« Najraje se valja po blatu in rije po njem, kakor da bi iskal cekine. »Samega sebe bi požrl, tako je požrešen!« pravi dekla Mica, ki mu nosi pomije in je od samih skrbi dobila sive lase. Pa tudi pujs je že ves siv. Gotovo ga skrbi, kako bo tisto uro, ko mu bo klavec Tomaž upihnil luč življenja. Klavec Tomaž ima na vesti že 60 pujsov — toliko jih je že podelal v klobase! Na nogah ima parklje, zadaj pa repek, ki je lepo zavihan kot kodrček, ki binglja sestri Lenki po čelu. Sestra Lenka je na ta kodrček zelo ponosna in se ogleduje v ogledalu po stokrat na dan. Pujs ni tako ničemuren. Pomolil sem mu ogledalo, da bi si tudi on ogledal svoj kodrček. A kaj je storil, tepec? Šavsnil je po ogledalu in ga hotel požreti. Pujs je pač pujs.

Kadar se valja po blatu, je zmerom ves umazan. Nekateri ljudje so pa lepo umiti in oblečeni, dušo imajo pa umazano kot naš pujs parklje. Naš pujs grdo kruli, hudoben pa ni. Nekateri ljudje pa imajo na jeziku sam med, v srcu pa sam strup. Hujši so kot pujsi, pravijo naš oča.

Naš oča so zelo izkušen in moder mož. Svet poznajo bolje kot pujs svoje korito. Zadnjič je šel mimo naše hiše gospod v lepo zlikani obleki. Oča so rekli materi:

»To ti je pujs!«

Začudil sem se, kajti gospod ni bil prav nič podoben pujsu. Po dveh nogah je hodil in ni imel ne gobca ne parkljev ne repa.

»To pa že ni pujs!« sem zavrnil očeta.

Oča so mi hitro pojasnili, da se gospod takó piše. Meni pa kar ne gre v glavo, da bi se kdo za Pujsa pisal. Ampak naš oča že vedo!

Kadar bomo pujsa zaklali, bomo imeli koline in godljo. Koline bomo pojedli, godljo bomo pa dali siromakom. Tako menda delajo vsi, ki koljejo pujsje.

Pri p o m b a : Ali ne piše Piškurjev Janezek res smešno? Vzemite list papirja in spremenite spis tako, da ne bo v njem dvoumnosti. Pazite tudi, da ne bodo pri pisanju šolskih in domačih nalog nastali med vami novi Piškurjevi Janezki.